

Merkantil praksisfaglighed i grundskolen

Workshop

14.15-16.15

Lokale 30-31

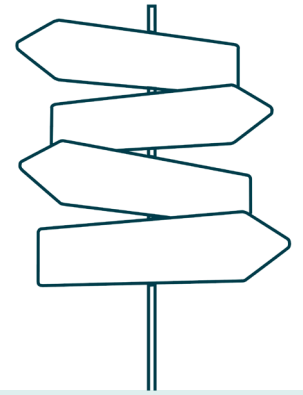
Program

- 14.15-14.20 **Velkomst og rammesætning**
V. Mette Tram Pedersen og Pernille Bogø Bach
- 14.20-14.50 **Oplæg v. Lotte Groth Andersen**
Samarbejde om merkantil praksisfaglighed
- 14.50-15.20 **Oplæg v. Nanna Friche og Mladen Mikosavljevic**
Begreber i praksisfaglighed
- 15.20-15.25 **Sætter scenen til gruppearbejde**
V. Mette Tram Pedersen og Pernille Bogø Bach
- 15.25-16.10 **Gruppedrøftelse**
Dialog om merkantil praksisfaglighed i grundskolen
- 16:10-16.15 **Opsamling**

Oplæg

14.20-14.50

Tidligere afdelingschef for dagtilbud og grundskole i BUVM,
Lotte Groth Andersen

Praksisfaglighed

Oplæg på DEG årsmøde den 26. april 2023 i Nyborg

Lotte Groth-Andersen, tidl. afdelingschef for dagtilbud og grundskole i Børne- og Undervisningsministeriet

HVAD ER PRAKSISFAGLIGHED OG HVORFOR OG HVORDAN SKAL DE MERKANTILE
UNGDOMS UDDANNELSER SAMARBEJDE MED FOLKESKOLEN OM
PRAKSISFAGLIGE FORLØB

Hvad er problemet?

Hver ottende elever får ikke mindst 2 i folkeskolens afgangsprøve i 9. klasse i dansk og matematik (AE-rådet).

Omkring 10 pct. af eleverne har lav trivsel i folkeskolens 4.-9. klasse (Den nationale trivselsmåling).

Hver 4. elev i folkeskolen har over 10 pct. fravær fra skole (Børne- og Undervisningsministeriet).

14 pct. af en ungdomsårgang forventes at stå uden anden uddannelse end grundskole som 25-årig (AE-rådet).

Undervisningen er blevet for boglig og stillesiddende, særligt i udskoling (EVA 2019, 2023)

Børn og unge er mindre fysisk aktive også uden for skole. 74 pct. Af de 11-15 årige lever ikke op til anbefalingerne om at være fysisk aktive mindst én time om dagen (Skolebørnsundersøgelsen, 2018)

Hvad er praksisfaglighed?

Nyt begreb i 2018

Praktisk og projektorienteret undervisning ikke nyt

- Den blå betænkning i 1958
- Tværfaglighed og værkstedsundervisning (80'erne)
- De praktisk-musiske fag i fokus (90'erne)
- Skovskoler, fra have til mave (00'erne)
- Folkeskolereform, håndværk & design, madkundskab, bevægelse, åben skole, varieret og anvendelsesorienteret undervisning (10'erne)

Politisk aftale *Praksisfaglig dimension i uddannelsesparathedsvurderingen*, februar 2017

Politisk aftale *Styrket praksis-faglighed i folkeskolen*, juni 2018

Politisk aftale *Fra folkeskole til faglært – Erhvervsuddannelser til fremtiden*, november 2018

Efterfølgende udviklingsprojekter:

Forundersøgelse af *Praksisfaglighed i skolen*, EVA 2018

Udviklingsprojekt *Praksisfaglighed i skolen*, 2019

Vidensopsamling fra udviklingsprojektet *Praksisfaglighed i skolen*, Børne- og Undervisningsministeriet, Pluss, Aalborg Universitet, juni 2020

Erfaringsopsamling fra projektet *Øg elevernes valgparathed*, KL marts 2019.

Udviklingsprojekt om praksisfaglighed, Projekt Fremfærd, KL og DLF, 2020

Kortlægning af folkeskolernes arbejde med praksisfaglighed, EVA 2023

Nyt EVA-projekt skal give inspiration til praksisfaglighed i dansk og matematik i udskolingen

Faglige argumenter for at arbejde med praksisfaglighed (EVA, 2019)

01

**DET KOGNITIVE
ARGUMENT:** EN KROPSLIG
OG AKTIV TILGANG TIL
UNDERVISNINGEN STYRKER
ELEVERNES LÆRING. AT
GRIBE FOR AT BEGRIBE

02

**DET
ERFARINGSPÆDAGOGISKE
ARGUMENT:**
PROBLEMBASERING OG
ANVENDELSESORIENTERING
FREMMELEVERNES
FORSTÅELSE AF TEORI

03

**DET
VÆRKSTEDSPÆDAGOGISKE
ARGUMENT:** FREMSTILLING
AF PRODUKTER FREMMER
ELEVERNES MOTIVATION
FOR LÆRING

04

**DET
UDDANNELSESPOLITISKE
ARGUMENT:** ERFARING
MED FORSKELLIGE MÅDER
AT LÆRE PÅ STYRKER
ELEVERNES
UDDANNELSESVALG

EVA's bud på en foreløbig definition af praksisfaglighed:

Praksisfaglighed er en dimension i skolens undervisning, som handler om at give eleverne mulighed for at **gøre sig erfaringer med at løse konkrete praktiske problemer** eller **gennemføre konkrete praktiske aktiviteter** i eller uden for skolens kontekst.

Praksisfaglighed har til formål at understøtte elevernes opnåelse af konkrete **praktiske færdigheder** og samtidig være **en del af den faglige indlæring**.

Praksisfaglig undervisning vil ofte være karakteriseret ved en eller flere af disse punkter:

- En kropslig og aktiv tilgang til undervisningen
- Problembaserede eller anvendelsesorienterede aktiviteter
- Fremstilling af et produkt eller afvikling af en aktivitet
- Samarbejde med erhverv og samfund uden for skolen

Hvordan samarbejde om praksisfaglige forløb?

Hvad er formålet:

1. Opfylde fagenes faglige formål
2. Erhvervsrettethed som særskilt formål
3. Folkeskolens alment dannende formål
4. De praktisk/musiske fags særskilte værdi

I hvilke timer kan det ske:

Den obligatoriske fagrække, herunder
De praktisk-musiske fag
Valgfag, obligatorisk praktisk-musisk valgfag
Uddannelse og job, brobygning, erhvervspraktik
Åben skole/understøttende undervisning

Tilrettelæggelse:

Faste timer
Korte eller længerevarende forløb
Profillinjer
Temauger/dage
På folkeskolen, ungdomsuddannelsen eller 3. sted (fx virksomhed)
Varetages af skolens lærere og/eller lærere fra ungdomsuddannelse

Forudsætninger og barrierer for succes...

Vigtige forudsætninger for succes:

Ledelsesmæssig opbakning og prioritering i begge organisationer

Vilje til pædagogisk udvikling og samarbejde hos lærere i begge organisationer

Ro og prioritering af tid til udvikling

Planlægning (før, under, efter, rollefordeling) og evaluering

Barrierer for succes:

Kultur og gamle vaner

”What’s in it for me”

For højt ambitionsniveau spænder ben for at komme i gang

Alle de ting, andre skal fixe, før vi kan komme i gang: Nye lokaler, nye prøveformer, nye lærebøger, mere tid, flere penge, mindre bureaukrati.

Hvad får I ud af at samarbejde med skolen om praksisfaglighed?

En anden og potentielt mere effektiv måde at skabe kendskab og interesse for det merkantile område end de klassiske brobygningsaktiviteter

Flere elever søger jer

Dygtigere elever, der bevarer lysten til at lære mere

Pædagogisk udvikling af egne lærere og egen undervisning

Bidrager til udviklingen af folkeskolens undervisning

Nyttige links:

Faghæfter for udvalgte fag i folkeskolen:

Dansk: [GSK Dansk Faghæfte 2020.pdf \(emu.dk\)](#)

Matematik: [GSK Faghæfte Matematik.pdf \(emu.dk\)](#)

Engelsk: [GSK Faghæfte Engelsk 2020.pdf \(emu.dk\)](#)

Samfundsfag: [GSK Faghæfte Samfundsfag.pdf \(emu.dk\)](#)

Praksisfaglighed i skolen - En forundersøgelse, EVA, 2019,
[Praksisfaglighed i skolen | EVA](#)

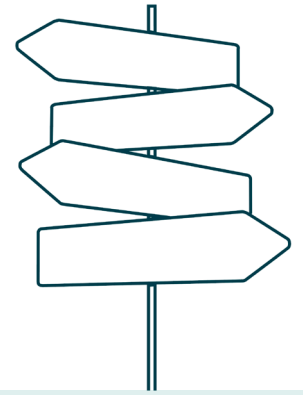
**Vidensopsamling om praksisfaglighed, Børne- og
Undervisningsministeriet, 2020,** [GSK, praksisfaglighed. Vidensnotat
\(emu.dk\)](#)

**Praksisfaglighed i skolen. Vejledning og inspiration, Børne- og
Undervisningsministeriet, 2020,** [Vejledning praksisfaglighed.pdf
\(emu.dk\)](#)

**Kortlægning af folkeskolernes arbejde med praksisfaglighed, EVA,
2023,** [Kortlægning af folkeskolers arbejde med praksisfaglighed | EVA](#)

Oplæg

14.50-15:20

Evalueringskonsulent hos Life Fonden, Nanna Friche

Udviklingskonsulent hos Life Fonden Mladen Mikosavljevic

LIFE FONDEN

HVEM ER LIFE FONDEN?

- LIFE Fonden er en erhvervsdrivende fond med almennyttigt sigte, støttet af Novo Nordisk Fonden.
- LIFE Fonden har to formål;
 - at højne den naturvidenskabelige dannelse, uddannelse og forskning,
 - at styrke motivation og interesse for naturvidenskab hos børn og unge.
- LIFE Fonden tilbyder naturfaglige undervisningsforløb (LIFE Forløb) og undervisning i laboratorier til grundskoler og ungdomsuddannelser i hele Danmark.
- LIFE Forløb og undervisning i laboratorier er gratis og uddeles som bevillinger fra LIFE Fonden.
- LIFE står for **L**æring, **I**déer, **F**ascination og **E**ksperimenter.

LIFE
FONDEN

HVAD ER PRAKSIS / FAGLIGHED?

Praksis

Har at gøre med en 'udøvelse' eller 'realisering' - angives ofte som en modsætning til begrebet teori.

Faglighed

Har at gøre med 'professionel' eller 'arbejds-mæssig' - henviser til et bestemt fagområde, er kendetegnet ved at leve op til en faglig standard, der er karakteristisk for en bestemt profession.

Praksisfaglighed i skolen

Vidensopsamling

Juni 2020

PRAKSISFAGLIGHED HOS ELEVEN

Praksisfaglig kompetence er at kunne:

- 1) Koble "Teori og fag"
- 2) Med "Krop og erfaring"
- 3) I udførelsen og udarbejdelsen af "Handlinger og produkter" så tæt på en (faglig) praksis som muligt (STUK, 2020, s. 6).

PRAKSISFAGLIGHED I UNDERVISNINGEN

Praksisfaglighed understøttes, når:

- Eleverne er aktivt skabende (vha. faglig viden)
- Eleverne bruger teori (fag) i en proces, der har et formål og en mening (relevans og autenticitet)
- Eleverne sætter ord på det, de sanser/oplever; at genkende fagenes erkendelsesformer i arbejdsprocesser; at handle og skabe noget håndgribeligt på en teori-informeret måde
- Eleverne udvikler dømmekraft og koblingskompetence mellem vidensformer (viden, færdigheder og kompetencer)
- Eleverne arbejder i en rammesætning af eksperimentarium med plads til forskellige måder at lære på.
- Eleverne med øvelse og gentagelser styrker egen mestring (af et håndværk, metode mv.).

PRAKSISFAGLIGHED - PRAKSISNÆRHED

At understøtte praksisfaglighed handler også om at tilstræbe en **praksis-nærhed**, hvor eleverne interagerer med praksis i forskellige kontekster:

Udenfor (grund)skolen

Autentiske arbejdsopgaver i en praksis/arbejdsplads koblet med refleksion over fag, teorier og erfaringer. F.eks. via arbejdspladser udenfor skolen, der skaber autentiske læringssituationer for eleverne, eller simulerede arbejdspladssituationer på en erhvervsskole/handelsskole.

I (grund)skolen

Læringssituationer, hvis kerne består i noget, eleverne genkender og oplever som autentisk, og hvor eleverne arbejder med en eller flere fagligheder, teorier og erfaringer i skolen.

ORGANISERING OG LEDELSE

Væsentlige forudsætninger:

- 1) **Tid** (forberedelse, gennemførelse og evaluering)
- 2) **Ressourcer** (lokaler, materialer, lærerkompetencer, økonomi omkring f.eks. transport af både elever og lærere)
- 3) **Ledelses- og organisationskultur**, der anerkender værdien af praksisfaglighed (dvs. at det *ikke* overlades til særlige fag eller særligt interesserede lærere – men er en fælles opgave for lærere og ledere)

Praksisfagligheds-samarbejde kræver:

- 1) At **samarbejdspraksisser** mellem erhvervsskole og grundskole udvikles.
- 2) At der **ledes** på en måde, der skaber plads til lærernes opfindsomhed, og som stiller krav om overvejelser over krop/erfaring, fag/teori og handling/produkt.
- 3) At der udvikles **bedømmelses- og eksamensformer**, der kan indfange krop/erfaringer, fag/teori og handling/produkt.

HVAD ER ET LIFE FORLØB?

Et LIFE Forløb er et naturfagligt undervisningsforløb, der understøtter udviklingen af elevernes naturfaglige kompetencer

- I LIFE Forløb arbejder eleverne **undersøgelsesbaseret** med **virkelighedsnære problemstillinger**, der tager afsæt i FN's verdensmål.
- LIFE Forløb er udviklet i samarbejde med **virksomheder**, **forskningsmiljøer** og skoler.
- LIFE Forløb lever op til **Fælles Mål** i grundskolen eller **faglige mål + kernestof** på ungdomsuddannelserne.

TURBOVÆKST

I Turbovækst undersøger eleverne, hvordan katalyse kan hjælpe med at producere mad nok til verdens voksende befolkning på en bæredygtig måde. Eleverne arbejder bl.a. med et digitalt læringspil.

Biologi, fysik/kemi og geografi | 9.-10. klasse

- Fem uger | Ca. 25 lektioner
- Understøtter verdensmål #2: Stop sult og #12: Ansvarligt forbrug og produktion
- Udviklet i samarbejde med Topsoe

Kan også bookes som labforløb

HJERTEBLOD

I Hjerteblod skal eleverne opleve på egen krop, hvordan de måler og undersøger fysisk sundhedstilstand.

I et fysiologisk laboratorium skal de arbejde som sundhedsforskere og videreformidle deres faglige viden og måleresultater gennem anbefalinger om motion, motivation og sundhed.

Idræt B og/eller Biologi A/B | STX + HTX

- 1 x heldagsundervisning i LIFE Campus Lab
- Lever op til faglige mål og kernestof
- Udviklet i samarbejde med Syddansk Universitet, Institut for Idræt og Biomekanik

TASTEMASTER

Hvordan kan vi få flere til at følge kostrådene?
I TasteMaster undersøger eleverne, om svaret findes
i madens fysik og kemi. Eleverne afprøver forskellige
metoder til at ændre smagsoplevelsen ved
grøntsager, bælgrugter og vand.

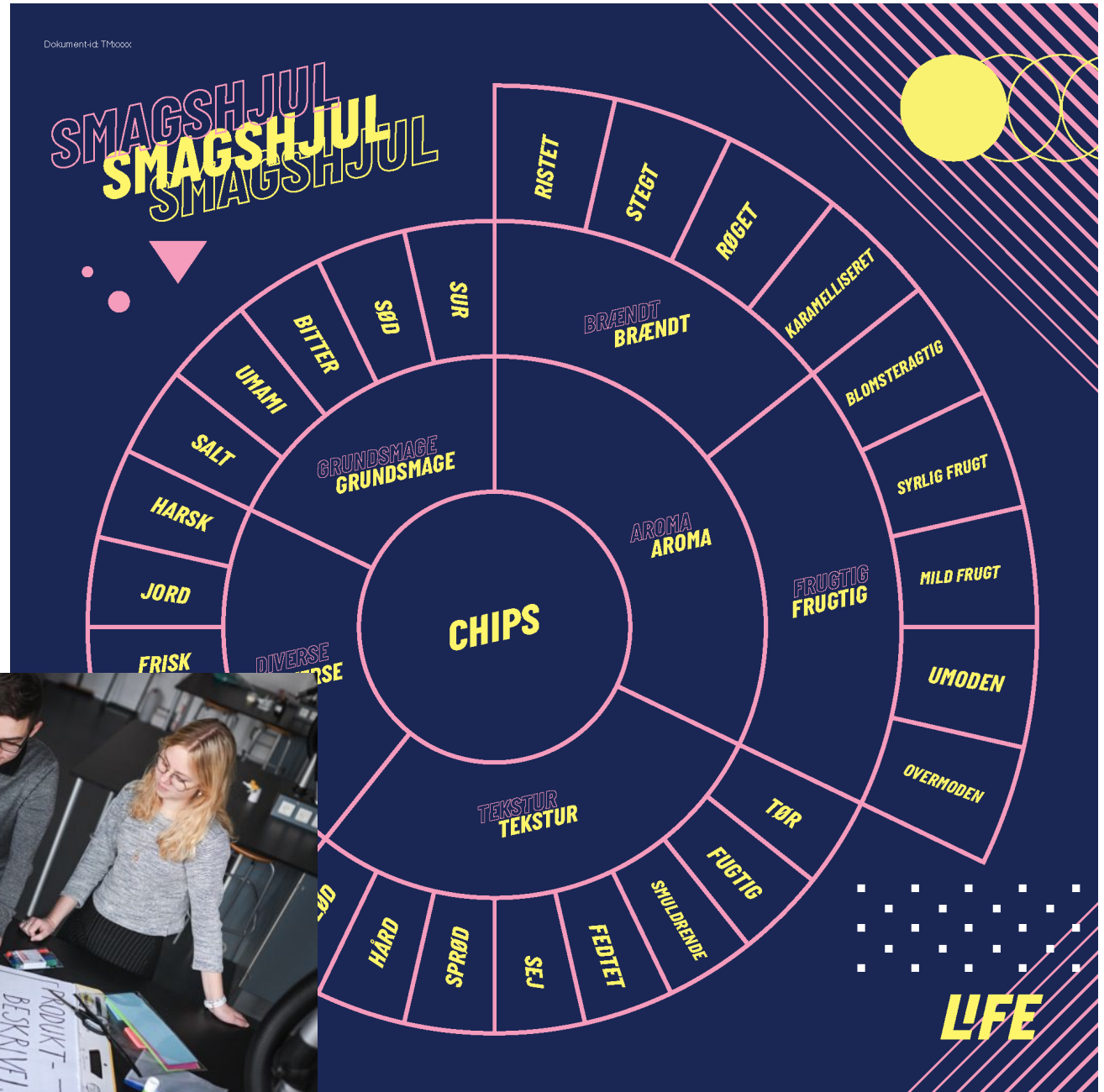
Fysik/kemi | 10. klasse

- Modulært forløb på 8-12 lektioner
- Verdensmål #3: Sundhed og trivsel
- Udviklet i samarbejde med KU Food

KROP & ERFARING

TEORI OG FAG

HANDLING OG PRODUKTION

SMAG PÅ
**SMAG PÅ
BROCCOLI**

pH 7

	2 MIN	5 MIN
UDSEENDE	★★★★★	★★★★★
STRUKTUR	★★★★★	★★★★★
SMAG	★★★★★	★★★★★

Sætte scenen for gruppedrøftelse

15.20-15.25

Gruppedrøftelse foregår ved hvert bord

Spørgsmål på skærm og papir

Besvarer i digitalt, så send på besvarelsen per mail som beskrevet nederst på jeres papir

Gruppedrøftelse

15.25-16.10

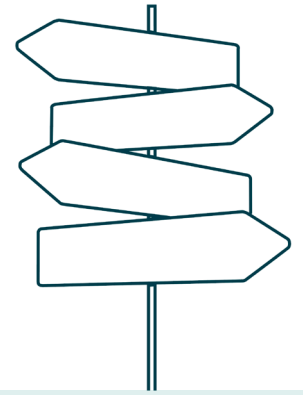
Drøft følgende:

- Hvordan kan vi styrke praksisfaglighed i undervisningen på vores skole?
- I hvilke fag er praksisfaglighed særligt oplagt og relevant?
- Hvorfor og hvordan skal vi samarbejde med grundskolen om merkantil praksisfaglighed?
- Hvad kan DEG gøre for at understøtte de merkantile uddannelser i dette projekt?

Opsamling

16.10-16.15

Tak for denne gang

Pause – 16.15-16.45

Vidensbazar starter kl. 16.45

Plenum

